

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f. 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgrijs 168797 te A'dam

Een mislukking? Vervolg van pag. 2
arbeidersklasse verkeert en de taken waarvoor zij zich ziet gesteld.

„Behartiging van de stoffelijke en geestelijke belangen der werkers“, dat is een frase, die we overal kunnen terugvinden; bij elk vakverbond, tot het vroegere Arbeidsfront toe. „Waarheid en eerbiediging van de menselijke persoonlijkheid en afwijzing van elke vorm van stoffelijke en geestelijke dictatuur“ zijn eveneens frasen! Niet, omdat het niet mooi zou zijn, maar omdat allen zeggen dit te willen.

„Wat is verder „socialistische ordening“? Wat is de „gemeenschap in wier handen de productie-middelen moeten worden „geleerd“. Door wie moet dit geleerd worden? Door de arbeiders? Maar die moeten niets in handen van anderen leggen. Zij moeten alles in eigen handen nemen.

Hoe moet de opbouw zijn?

Er bestaat minder behoefte aan een vastleggen van de rechten en plichten van de „instanties“, waar het nieuwe nog zozeer moet groeien, als aan het uitwerken van de hoofdlijnen, waarlangs in de naaste toekomst moet worden gewerkt. Stellen wij dus voorop, dat eerst een duidelijke verklaring moet worden gegeven van het begin van een nieuwe arbeidersbeweging, hetgeen dus wil zeggen het werkelijke beginsel. Daarnaast moet de organisatie in haar hoofdlijnen worden getekend. De rest kan voorlopig van congres tot congres gebeuren.

Er moet geen vrees bestaan, dat andere organisaties, die n.b. principieel in de vijandelijke kampen staan, met verwijten kunnen komen, dat alles nog niet is gereguleerd. Een begin, is een begin en niet meer.

Uitgezet moet dus worden, hoe het georganiseerde kapitalisme nieuwe strijd- en organisatievormen voor de arbeidersklasse nodig maakt, omdat de oude organisaties zich inschakelen in het kapitalistische kaderwerk. De zelf-actie van de arbeiders begint vanuit het bedrijf. De eigen-organisatie van de arbeiders vindt dus ook haar basis in het bedrijf. Deze eigen organisatie van de arbeiders in ieder bedrijf, moet zich langs allerlei wegen tot breder organisatie verheffen, maar steeds moet daarbij het principe van het zelf-doen en het zelf beheersen langs de primaire bedrijfs-organisatie gehandhaafd blijven.

Zo zien wij voor de naaste toekomst een drietal vormen van arbeiderssamenwerking als noodzakelijk. Zij zijn: 1. Een federatie van plaatselijke bedrijfsorganisaties; 2. Een federatie van bedrijfsorganisaties uit dezelfde taak van bedrijf landelijk; en 3. Een landelijke algemene federatie van (let wel) de primaire bedrijfsorganisaties.

Is de O.V.B. nu als een mislukking te zien? Neen, want de groei naar het nieuwe gaat nu eenmaal met vallen en opstaan en indien in de O.V.B. voor het nieuwe gestreden zal worden, dan gaat daarvan niets verloren, zelfs niet wanneer overhoop de O.V.B. er bij zou verdwijnen. Het uitdragen van de nieuwe ideeën zal te zijner tijd steeds vruchten dragen, want de maatschappelijke verhoudingen zullen dit alles steeds weer en steeds sterker aan onze klasse opdringen.

Maar, gezegd moet worden, dat ook al begrijpen wij alle moeilijkheden waarvoor de huidige „leiders“ van de O.V.B. staan, zij van de nieuwe tijd en de nieuwe eisen weinig hebben begrepen en daardoor werd dit ontwerp zeker een mislukking. Hopen wij, dat de arbeiders daarover ook zo zullen denken en betere beslissingen zullen nemen.

Valuta-oorlog in Duitsland. Vervolg van pag. 3
tegenwoordige toestand niet duidelijk genoeg gekentekend is: Op onduidelijke wijze zijn de beide partijen handlangers van de imperialistische machten. Zeker, onder de in Berlijn en in de Oostelijke Zone heersende omstandigheden kunnen niet altijd klare besluiten worden genomen. Maar een ieder, zo moeten bedenken, dat hij zich niet aan deze verantwoordelijkheid kan onttrekken.

Onderschrift van de redactie.

Wij hebben het voorgaande artikel, verschenen in een Duits revolutionair blad, afgedrukt om de stem van Duitse kameraden over de Berlijnse crisis te doen horen. Wij verheugen ons over de duidelijke stellingname tegenover de beide imperialistische machten en hun handlangers, de erkende „socialistische“ partijen. Deze Duitse kameraden hebben zich blijkbaar niet laten vangen door de bedriegelijke leuzen van „democratie en vrijheid“ of van „de enig werkelijke democratie“, ook wanneer deze leuzen uit de monden van z.g. „arbeidersvrienden“ worden herhaald. Zij verwarren niet de „socialistische“ frase met de werkelijke socialisme doeleinden. Wij kunnen slechts hopen, dat deze klare stem middelen zal vinden om zich nog duidelijker en krachtiger dan tot dusverre in en buiten Duitsland te doen horen.

Aan de andere kant voelen wij ons toch ook weer genoodzaakt een paar opmerkingen te maken over zwakke punten in de bovenstaande uiteenzetting.

Wat ons bovenal treft, is de nadruk die wordt gelegd op de bezetting van Duitsland door buitenlandse troepen, alsof hier de verklaring zou liggen voor het ontbreken van een socialistische beweging. Ook al laten de Duitse kameraden zich niet inschakelen in één der beide imperialistische fronten, ook al laten zij zich niet verleiden één der beide bezettende machten uitsluitend verantwoordelijk te stellen, toch schijnt in hun ogen de bezetting als zodanig het grote struikelblok te vormen voor een socialistische ontwikkeling. Zij zouden eens naar andere landen, moeten kijken, b.v. naar Nederland, dat ondanks het ontbreken van een militaire bezetting, op onduidelijke wijze in het anglo-Amerikaanse blok is ingeschakeld. De invloed der imperialistische machten strekt zich thans veel verder uit en dringt veel dieper door dan de positie der bezettingslegers, die voornamelijk gewapende voorposten zijn, die de veel dieper liggende belangen moeten beveiligen. Duitsland wordt bezet gehouden, alleen omdat het terrein is waar de beide imperialistische machten elkaar ontmoeten. Maar met of zonder bezettingsleger wordt het gehele economische, sociale, politieke en culturele leven steeds meer doordrongen van de Amerikaanse, Britse of Russische kapitalistische invloeden. Een „aftocht der bezettingsmachten“, denkbaar als hij onder de tegenwoordige verhoudingen is, zou aan deze toestand geen einde maken. Hij zou stellig gepaard gaan aan een verschuiving in het evenwicht tussen de beide imperialistische machten. Maar hij zou zelfs niet het kleinste gebied in Duitsland bevrijden van de kapitalistische doordringing.

Overall, in het niet bezette Nederland, Frankrijk, Scandinavië, in Engeland, in Amerika, in Rusland, overall kan men constateren, hoe in deze landen de officiële socialistische partijen bewindvoerders voor de kapitalistische en imperialistische belangen zijn. Het ontbreken van een bezettingsleger heeft hier niet het tot stand komen van een werkelijk socialistische massapartij mogelijk gemaakt. In het „vrije“ Duitsland vóór Hitler was het niet anders. De toenmalige S.P.D. was niets anders dan een instrument van het toenmalige Duitse kapitalisme.

De gebondenheid van de tegenwoordige S.P.D. en S.E.D. aan kapitalistisch-imperialistische belangen is dus geen bijzonder geval, voortvloeiende uit de militaire bezetting van Duitsland, maar is een algemeen verschijnsel, dat sinds 1914 aan vrijwel alle „socialistische“ partijen kon worden waargenomen. De oorzaak hiervan is, dat de „socialistische“ partijen zijn gegroeid tot enorme apparaten, die de ideologische beheersing der massa's vanuit een bureaucratisch centrum tot stand hebben gebracht en die deze nu trachten te voltooien door de overname van de staatsmacht die hen in staat moet stellen deze overheersing op politiek-economisch gebied uit te breiden. (Van deze kant gezien is het zelfs niet geheel en al juist, deze partijen alleen als handlangers van (vreemde) kapitalismachten te beschouwen).

In elk geval ligt de oplossing voor de arbeiders niet in een schoonmaak der leidersapparaten, of zelfs in nieuwe partijvorming, maar in hun ideologische vrijmaking. Het uitgangspunt voor dit proces ligt in het besef, dat het hart der samenleving klopt in de bedrijven, waar de collectieve arbeid de grondslag legt voor het voortbestaan en de ontwikkeling der maatschappij. Machtiger dan de Grote Drie zijn de miljoenen die de wapenen en werktuigen smeden, zodra ze leren hun eigen arbeid niet op commando van boven, maar voor eigen doeleinden aan te wenden. Machtiger dan alle officiële partijen zijn deze miljoenen, wanneer zij hun denken bevrijden van geestelijke over-

Het vrije woord bij de Vlam

„Drie uur“, verklaarde de voorzitter, „Drie uur had de vergadering in het Vlamkamp, naar de woorden van Sam de Wolf, met aandacht geluisterd.“, inclusief z'n geestigheden. Wilt u er enige van horen om mee te genieten en te lachen of misschien te.....glimdachen?.....en hij wou me eens aan de tand voelen, maar ik zeg, dat zal je niet lukken, want ik heb kunsttanden.....“.....en de voorzitter heeft het gehad over de figuur van Sam de Wolf, maar daar had hij het niet met m'n kleermaker over moeten hebben, want die is er minder over te spreken.“ Als een debater wil beginnen met spreken vraagt hij hem nog gauw even een beetje vuur voor zijn pijp. Alles heel grappig en heel amusant voor de vergadering.

Alles zou dan ook tot aan het eind heel grappig zijn verlopen indien niet op deze stralende zomerdag een wolkje aan de hemel was verschenen dat zowel de Wolf's faam als zijn humeur enigszins verduisterde. Hij had het vanaf het podium waarop hij sprak reeds opgemerkt, want tegen de voorzitter had hij gezegd: „Nou zal je es wat horen.“ En dat was waar, hij hoorde wat. De slaperige vergadering werd namelijk opgeschrikt, toen ze van een der debaters moest vernemen, dat de politieke gedragingen van S. de Wolff allesbehalve in overeenstemming waren met de inhoud en betekenis van het onderwerp, „Honderd jaren Communistisch Manifest“, waarover Sam sprak. Hem werd gevraagd of het „Proletariërs aller Landen Verenigt U!“ in overeenstemming was met het stemmen voor oorlogscredieten, zoals de S.D. partijen in de oorlog van 1914 gedaan hadden. (Dat waren in Nederland geen oorlogscredieten, mobilisatie-credieten“, interrumpeerde Sam). Of hij aan de kant van Liebknecht had gestaan of aan de kant van de Sociaal-democratie, toen eerstgenoemde als eenling in de Duitse Rijksdag tegenstemde? Of hij aan de kant van Liebknecht en Luxemburg had gestaan toen de Sociaal-democratie hen liet vermoorden? Of hij..... maar dat was te erg. Wat had dat nou met de inhoud van het Communistisch Manifest te maken. De voorzitter ontmand deze onbehoorlijke debater, waarvan „je eens iets zou horen“ het woord.

heersing en het richten naar hun eigen, verbonden belangen, de levensbelangen der ganse mensheid. Daarom moeten we onze aandacht richten op de ontwikkeling van het denken van deze massa. Dit denken ontwikkelt zich niet door de aftocht van bezettingslegers, die weer mogelijkheden voor nieuwe kapitalistische en imperialistische politiek zou scheppen. Het ontwikkelt zich naar aanleiding van het eigen, gezamenlijke optreden in acties voor eigen doeleinden, die zich tegen ieder kapitalistisch of „socialistisch“ overheersings-streven keren. Omgekeerd geeft het perspectief en daardoor kracht en uitbreiding aan nieuwe acties.

Het komt ons voor, dat bij acties, zoals die nog korte tijd geleden, dus in de bezettingstijd, door de arbeiders uit het Roergebied werden gevoerd, propaganda voor zodanig eigen optreden, met eigen organisaties, op de grondslag van het bedrijfsleven, van positieve waarde kan zijn.

Verscherping van Tegenstellingen

Met de toetreding van de linker-vleugel van de Partai Sosialis, de Indonesische Socialistische Partij, onder leiding van Sjarifoeddin tot de communistische Partij, is een nieuw stadium ingetreden in de ontwikkeling in Indonesië.

Het verbreiden van het communistische front duidt in werkelijkheid op de verscherping van de tegenstellingen in de Republiek zelf en daarmee vanzelfsprekend eveneens op die tussen de Nederlandse Regering en de Republiek.

Direct bij het uitroepen van de Republiek in 1945 waren die tegenstellingen reeds aanwezig. De Republiek kwam tot stand door het revolutionaire optreden van de massa. De arbeiders georganiseerd in de Barisan Boeroeh Indonesia die het gehele bedrijfsleven overkoepelde, namen de bedrijven in eigen beheer; de boeren georganiseerd in de Barisan Tani Indonesia, de Indonesische Boerenbond, gebruikten de grond van de oude cultures der Nederlandse koloniale ondernemingen, om voedingsgewassen voor eigen gebruik te telen.

In een land als Indonesië echter, dat eeuwen lang onder de druk van het koloniale kapitalisme geleefd heeft, is de sociale strijd niet denkbaar zonder de nationale bevrijdingsstrijd.

De strijd om de nationale zelfstandigheid, voornamelijk voortkomend uit de behoeften der Indonesische ambtenaren en intellectuelen, gaat gelijktijdig met de sociale van de arbeiders. De ambtenaren en intellectuelen, voornamelijk georganiseerd in de Partai Sosialis, onder leiding van Sjahrir, hadden evenals de arbeiders, het grootste belang bij het handhaven en sterker worden der Republiek. Hun streven was naar de leiding van de Republiek en daarmee dus de onderdrukking van de macht van de arbeiders en boeren. Daarom waren de Sjahrirs tot onderhandelen met het Nederlandse kapitaal bereid en waren zij bereid tot compromissen.

De nationale revolutie eiste een centraal machtsapparaat en de regering ging al spoedig er toe over, door de instelling van een uitgebreid ambtenarendom, de

in beheer genomen bedrijven te nationaliseren. De ontwikkeling gaat dan steeds verder in de richting van de afbraak der sociale revolutie. De S.O.B.S.I., het vakverbond der arbeiders; wordt onderdeel van het Wereldvakverbond; de ondernemingen worden aan de vroegere eigenaars teruggegeven; iedere zelfstandige arbeidersmacht wordt kapotgemaakt. De voornaamste leider van het Volksfront Tan Malakka wordt ontvoerd.

Intussen zit ook de Nederlandse regering niet stil. Terwijl de onderhandelingen met de republikeinse leiders slepende worden gehouden, concentreert ze haar troepen, maakt militaire voorbereidingen en zet in 1947 haar „politieonele actie“ in. Het militaire machtsapparaat ondersteunt de politiek, die onder het mom van een federale regering der Indonesiërs, toch het Nederlandse gezag in Indonesië wil herstellen.

De overeenkomsten, tot stand gekomen onder de druk der militaire dreiging en omdat de nationalistische leiders zich niet kunnen veroorloven de vriendschap der Nederlanders te verspelen, hebben de Republiek op een klein gebied teruggedrongen, zodat haar praktisch geen mogelijkheden meer blijven.

Drie jaar geleden trilden de luchten van de roep Merdeka! Een miljoenenbevolking, door de vonk der vrijheid aangestoken, kwam in beweging en vocht voor zijn rechten. 100% Merdeka! Volledige onafhankelijkheid was de leuze! Maar de Sjahrirs dachten er anders over. Al onderhandelende versjacherden ze de revolutie der Indonesische massa's.

Maar het verlangen naar 100% Merdeka is in de bevolking nog niet gedoofd. Het gaat nu in wezen om alles of niets, Indien geen 100% Merdeka verkregen wordt, blijft Indonesië onder het Nederlandse gezag, onder het Nederlandse en internationale imperialisme. Of er nu interim-regeringen gevormd worden, of er nu vijf of zes of nog meer Indonesiërs in zo'n regering zitten, het uiteindelijk gezag berust in Nederland en daar gaat het om.

Het toetreden van de linkse vleugel der socialistische partij onder Sjarifoeddin tot

de communistische partij, dat gevolgd is door de jeugdorganisatie Persindo, wijst er op, dat de bevolking de hoop op de 100% Merdeka niet heeft opgegeven en naar nieuwe wegen zoekt. Ook het losmaken van de SOBSI uit het Wereldvakverbond staat daarmee in verband. Het zijn de bewijzen van de weerstand die de Sjahrirs en Hatta's bij de bevolking vinden.

De tegenstellingen verscherpen zich. Hoe de strijd zal verlopen, hangt af van de situatie in de overige wereld, en in hoeverre ook de Nederlandse arbeiders zich hun plaats bewust zijn.

OM DE DINGEN DES VLEZES

Niemand van ons zal verwachten, dat wij ons speciaal zullen bezig houden met het verdedigen van de slagersbelangen. De heren slagers hebben evenals de koebakkers en andere middenstanders een gouden tijd beleefd. Wij kunnen ze hier in Holland werkelijk niet als vleesarbeiders beschouwen.

Maar evenmin gaan we met burgersmans gekanker meedoen alsof het aan die dikke bodies, in nieuwe glimmende auto's toerende, ligt, dat het volk van het land van dikke, vette koebeesten zo goed als geen vlees op tafel krijgt.

En wanneer we ons dan ook al niet geroepen voelen, ons aan te dienen als de verdedigers van middenstandsbelangen, dan wil dat verder ook niet zeggen, dat we met opzet een andere kant uitkijken, als een deel van de Nederlandse bevolking in oppositie komt tegen een systeem, waardoor wij tenslotte allemaal gedupeerd worden.

Van de oorzaak der ontevredenheid en de manier, waarop die zich uit, interesseert ons de laatste meer dan de eerste. De slagers verlangen het opheffen van de vleesdistributie, trouwens de veeboeren kennen dezelfde wens. Er is slachteeve voldoende wanneer er maar flinke prijzen voor worden betaald! Maar tegen de door de regering vastgestelde prijzen leveren de boeren niet af en beschikken dus ook de slagers niet over — let wel — geprijszet-vlees, wat nog hiet wil zeggen.

Vervolg op pag. 4

Arbeidersbeweging en Godsdienst

„Godsdienst is opium voor het volk.“ Deze klassieke zinsnede, meer dan honderd jaren geleden neergeschreven, heeft lange tijd het officiële standpunt van de arbeidersbeweging tegenover de godsdienst weergegeven.

Het hier aangehaalde woord van Marx is niet het begin van de kritiek op de godsdienst. Gedurende de gehele Middeleeuwen was de Katholieke kerk het bolwerk geweest der feodale machten, was zelf een der rijkste en machtigste grootgrondbezitters. De opkomende burgerij rebelleerde hiertegen door zich in de Hervormingsbeweging te onttrekken aan het gezag van Kerk en Paus. Later, toen de strijd tegen het feodalisme in de Franse Revolutie de scherpste vormen aannam, keerde de burgerij zich tegen de godsdienst zelf. Het atheïsme heeft voor het eerst uitdrukking gevonden in de werken van de voorbereiders en strijders van de Franse Revolutie. Kerk en godsdienst werden bestreden als wapenen van de reactie. De zo juist aangehaalde woorden van Marx hadden ook door deze burgerlijke voorvechters kunnen worden gesproken.

Toch is de Marxistische kritiek op de godsdienst niet eenvoudig een herhaling van de burgerlijke kritiek. De opkomende burgerij had de godsdienst bestreden door haar kritiek, door hoon en geweld, maar zij had de oorsprong van deze godsdienst niet begrepen. Zij putte haar argumenten uit de misbruiken en domheid van de bestaande kerk en vond zo een gemakkelijke prooi. Tegenover het wondergeloof van de kerk stelde zij het naturalisme, de verklaring van al het gebeuren uit de wetten der natuur. Zo viel het haar niet moeilijk aan te tonen, dat Jozua de zon niet kon doen stilstaan en dat Christus niet over het water kon lopen. Maar zij slaagde er niet in te verklaren, waarom miljoenen in deze wonderen geloofden en nog minder kon zij dit geloof wegnemen. Geen wonder, dat de burgerij in een later stadium van haar ontwikkeling zelf ten prooi viel aan een nieuw godsgeloof.

De Marxistische kritiek op de godsdienst begint daar, waar de burgerlijke eindigt. Marx stelde vast, hoe de religieuze voorstellingen van de mens een weerspiegeling zijn van zijn werkelijke leven. Zij zijn echter geen letterlijke weerspiegeling, maar een geïdealiseerde, waarin alles wat lelijk en afschuwelijk is in de werkelijkheid, is weggenomen of althans duidelijk van het goede en mooie gescheiden. De mens, die gebukt gaat onder zijn moeilijke bestaan op aarde, verbeeldt zich een mooiere en betere wereld in de hemel. Marx sprak van deze voorstellingen als van de „denkbeeldige bloemen“, waarmee de mens zijn ketenen versiert en riep op zich hiervan vrij te maken, opdat men „de levende bloemen zou plukken“. In plaats van zich geïdealiseerde voorstellingen te maken van een leven in de hemel moest de mens dus voor materiële doeleinden strijden, om een betere

samenleving op aarde te verwezenlijken.

De latere ontwikkeling heeft de Marxistische opvatting over de godsdienst in het gelijk gesteld. Gedurende de gehele negentiende en twintigste eeuw heeft de natuurwetenschap zich verder ontwikkeld en zij heeft een hoogte bereikt, waardoor de mens zich als volkomen meester der natuur kon beschouwen. Deze ontwikkeling heeft ontelbare nieuwe argumenten geleverd aan de natuurwetenschappelijke bestrijding van de godsdienst. Maar ondanks dat, heeft de godsdienst zich niet alleen gehandhaafd, zij heeft zelfs de oude kritiek bijna volkomen overwonnen en het merendeel van haar critici weer in haar geleiden opgenomen. Er is dus een andere bron van godsdienstigheid dan onwetendheid omtrent de natuur, een bron, die slechts een maatschappelijke verklaring kan vinden.

De opkomende burgerij had gemeend door haar wetenschap en techniek de wereld te kunnen beheersen. Zij meende, dat de verbreking der feodale banden door de proclamatie van de „rechten van de mens“ voldoende was haar daartoe in staat te stellen. Zij heeft moeten onderkennen, hoe de nieuwe kapitalistische maatschappij werd geschokt door crisissen, geteisterd door oorlogen en met vernietiging bedreigd door revoluties. Haar zekerheid ging verloren in de maatschappelijke chaos en met haar ontgoocheling en vrees groeide de behoefte aan een nieuwe godsdienst.

Maar de oude Goden van het feodalisme konden niet meer dienen, waar de oude hiërarchie van edelen en priesters was verdwenen of ondergeschikt gemaakt aan de nieuwe burgerlijke orde. In de plaats van de kleurrijke hemel met zijn engelen en aartsengelen, trad de opvatting dat alle sterfelijken gelijken waren voor God, die steeds meer zijn vleeselijke vorm verloor en het karakter kreeg van een abstract beginsel. In de burgerlijke maat-

schappij, waar de oude feodale rechtsregels niet meer golden en de wet grote speelruimte liet voor het op eigen voordeel bedachte individu, werd de moraal verheerlijkt als de enige kracht die hem in toom hield en werd de hemel de plaats waar deze moraal — op aarde zo vaak overtreden — absolute geldigheid had. Waar de natuurwetenschap en techniek hadden gefaald bij hun poging een eeuwige en gelukkige samenleving te scheppen, werd de slechtheid van de mens beschouwd als de voornaamste oorzaak van de gebreken der maatschappij en zag men in de Christelijke moraal het middel tot haar genezing.

De opkomst van het socialisme ging gepaard met een nieuwe golf van godsdienstloosheid, ditmaal bij de socialistische arbeiders. Het was niet alleen de kritiek van Marx die hen de godsdienst deed verwerpen, maar meer het vooruitzicht op een betere, socialistische samenleving, te bereiken op aarde. Met de toename van de sociale wetgeving, die mede door de druk van de actie der socialisten tot stand was gekomen, verloor het socialisme meer en meer zijn revolutionair karakter. Alle heil werd nu verwacht van de staat, die door een uitgebreide sociale wetgeving de welvaart van de werkers zou moeten waarborgen. Uiteindelijk hoopte men langs deze weg de grote maatschappelijke rampen als crisis en oorlog te kunnen uitschakelen. Deze opvatting kon ongestoord postvatten en groeien in de periode van kapitalistische ontwikkeling en bloei. Maar toen de regelmatig terugkerende storingen in het kapitalisme catastrophale omvang begonnen aan te nemen, toef wereldcrisis en oorlog als grote rampen over de mensheid kwamen, toen de staat zich openlijk als onderdrukkingsinstrument ontpopte, verloor de verwachting, dat de „socialistische staat“ deze rampen zou beëindigen, zijn grondslag in de werkelijkheid. En waar een zelfstandige, revolutionaire beweging der arbeiders op grote schaal ontbrak, zagen de oude aanhangers van het staats-socialisme hun opvattingen verzwaigen

Naar aanleiding van het Wereldcongres der Kerken

Terzelfdertijd dat de jubileumfeesten werden gevierd en de troonopvolging voltrokken, werd te Amsterdam het Oecumenisch (wereld-algemeen) congres der Christelijke kerken gehouden. Wanneer er gesproken of geschreven wordt over beschaving, dan wordt voor de landen die maatschappelijk nu de toon aangeven, dat woord beschaving vrijwel direct voorzien van de aanduiding „Christelijke“. Men zou dus mogen veronderstellen, dat het op de Christelijke beschaving berustende Nederland, en in het bijzonder de Nederlandse pers, aan een dergelijk congres buitengewone aandacht zou besteden. Zeker had verwacht mogen worden, dat de dagbladen zodanige verslagen van dit congres zou hebben gebracht, dat de lezers een duidelijk beeld konden krijgen van de gang van zaken, de gehouden inleidingen en tenslotte van de genomen besluiten. Dat is zeker niet het geval geweest. Zeker tien dagen achtereen zijn de dagbladen gevuld geweest met aandoenlijke verhalen over de verschillende leden van het Nederlandse vorstenhuis, met formidabele foto's van deze personages, waarop zij in allerlei mogelijke standen en aankleding zijn afgebeeld geworden. In sentimentele artikelen, kolommen lang, werd van hun grootheid en goedheid verhaald en uitgewijd over de afhankelijkheid van het Nederlandse volk tot Oranje.

Maar herhaaldelijk komt men ten aanzien van het bedoelde wereldcongres in de persverslagen de verontschuldiging tegen, dat de beschikbare ruimte een duidelijk en klaar verslag onmogelijk maakt. Wij voor ons kunnen daaruit niet anders concluderen, dan dat het met de diepte van die Christelijke beschaving niet zo erg florissant is gesteld. In plaats van voorlichtingsorganen blijken deze kranten meer propagandistische bladen te zijn, voor het richten van de lezers naar een veronderstelde eenheid van het „volk“ onder het huis van Oranje. Onze lezers begrijpen, dat wij hiermede niet bedoelen te verklaren, dat hetgeen op dit kerkelijk congres werd behandeld, ongeestmatig heeft, noch dat beschaving met het Christendom gelijk te stellen is. Ons is het duidelijk, dat troon en kerk beiden tradities zijn, die zich lenen voor het kneden der massa's. Men moet dan ook in het voorgaande slechts een critiek zien op de houding van degenen, die, uitgaande van het geloof in Christus en

tot schimmige idealen, zeer ver verwijderd van de dagelijkse praktijk. Het vertrouwen in een door eigen strijd gevormde toekomst verdween, werd verdrongen door een nieuw godsdienstig geloof.

De terugkeer van de sociaal-democratie tot de godsdienst is de bevestiging van zijn ondergang als revolutionaire kracht.

het koningschap bij „de gratie Gods“, zoveel meer aandacht aan het tweede, als aan het eerste besteedden. De oorzaak daarvan kan alleen worden gezocht in het feit, dat de groten in Nederland menen, dat jubileumfeesten en troonwisseling meer tot de primitieve gevoelens van de massa spreken, dan de trouw aan Oranje in Nederland een hechter pleister is voor „volksgemeenschap“, voor tevredenheid met het bestaande, dan kerk en Christelijke beschaving.

Echter voor de wereld buiten dit kleine landje is vanzelfsprekend de binding van de massa's aan het kerkelijk leven veel belangrijker. Want ook dit is immers een middel tot aanvaarding van het bestaande, tot uitbanning van klassenstrijd-begrippen. Een middel dat, anders dan Oranje, voor de gehele wereldbevolking geldt.

Zo gezien, beoordelen we beide gebeurtenissen van dezelfde gezichtshoek uit. Waar het godsdienstige leven, het kerkelijke leven, met wereldmaatschappij gemeten, zoveel belangrijker is, menen wij, ondanks de slechte voorlichting die wij kregen, daarover toch enige opmerkingen te moeten maken.

Break met het feodalisme.

Het ligt daarbij niet in onze bedoeling godsdienst en Christendom historisch en maatschappelijk te verklaren. Iets daaromtrent brengen wij in een afzonderlijk artikel. In dit artikel willen wij ons beperken tot enige opmerkelijke verschijnselen in het godsdienstige en kerkelijke leven van het Christendom gedurende de ontwikkeling van het kapitalisme.

Gedurende de laatste eeuwen van het West-Romeinse Rijk was de Katholieke (of algemene) Kerk tot de officiële kerk geworden. Wij wijden er niet verder over uit, dat bij de ineerstoring van dat Rijk de Rooms-Katholieke Kerk niet alleesp bleef bestaan, doch zelfs in de middeleeuwen met hun grotere en kleinere vorsten, een eigen feodaal machtscentrum werd, dat zich niet slechts geestelijke macht aantmatigde, doch dat, in de persoon van de paus als stedsheer Christus, ook aanspraken deed gelden op wereldlijke macht, zelfs over keizers van het Duitse Rijk.

Het is natuurlijk niet toevallig, dat bij de opkomst van het handelskapitalisme, in de strijd tegen het feodalisme, ook de revolutie in de kerk begint. In de zuidelijke Nederlanden, het tegenwoordige België, waar reeds vroeg een sterk handelsleven ontstond, bloeide tegelijkertijd de ketterij op tegen de Roomse kerk en haar leer. Dit verschrompelde en werd uitgeroerd, toen het economisch leven, vooral na de afsluiting der landen van de wereldhandel door de sluiting van de Schelde, tot verval kwam.

In Duitsland echter, waar zich het handelskapitalisme ontwikkelde, en in het bijzonder ook in Nederland en de handeldrijvende Oostzee-staten,

zette zich de hervorming in allerlei schakeringen door. Wanneer Engeland zich omstreeks de tijd van Cromwell tot een handelstaat ontwikkelde, breekt het eveneens met Rome en vormt zich daar een nationale Anglicaanse katholieke kerk. Al deze scheuringen houden ten nauwste verband met de vorming van de nieuwe klasse der burgerij, het doorbreken van oude feodale machtsverhoudingen, het baanbreken van nieuwe ideeën omtrent persoonlijke vrijheid en eigen vrij denken der mensen. Overal valt een breken met tradities en dogma's (leerstellingen) te constateren. De maatschappelijke ontwikkeling ging in alle landen van de destijds beschaaftde wereld in dezelfde richting, maar stond lang niet overal op eenzelfde niveau. Het kon dus niet anders of de reformatie gaf een bonte verschijning te zien. Dit werd nog bevorderd door de geest van de tijd, waarin het individuele denken een veel grotere plaats verkreeg. (De bourgeoisie tijdens de veel latere Franse revolutie keerde zich zelfs tegen het wezen van de godsdienst zelf).

Maar ook in de aanvang, hier een geheel breken met de oude katholieke leer en organisatievormen, daar het ontstaan van nationale katholieke kerken, elders een aanvaarden van een nieuwe geloofsbelijdenis met behoud van veel katholieke ritueel (voorgeschreven gebruiken) en weer elders een rusteloze strijd tegen beelden, relikwieën en ritueel en een zich eigen maken van een nieuw dogma t.w. het Woord Gods, de bijbel als het enige en ware. Zij die dit laatste aanvaardden, voerden de strijd om de geloofsvrijheid als een strijd om hun geloofsvrijheid, om de zege en het alleen-recht van hun geloof, dat richtsnoer moest zijn in staat en maatschappij. Dit is de orthodoxie (de rechtzinnigheid) in de hervormde beweging. Zodra en waar deze richting macht veroverde, keerde zij zich niet alleen tegen het katholicisme, doch evenzeer, en vaak scherper, tegen nieuwe filosofische en meer vrijzinnige stromingen, die begunstigd door de verdere ontwikkeling van het kapitalisme, meer op de zedelijke normen van het Christendom de nadruk legden. Het vrijzinnig element ontplooidde zich vooral als een liberale stroming. De evolutie van het maatschappelijke leven, de onttoeling van wetenschap en rede gaven deze vrijzinnigen reden tot optimisme. Zij waren tegen katholicistische en protestantse orthodoxie voortdurend in het offensief. Dit alles is een proces van eeuwen geweest. Het had de maatschappelijke verhoudingen als ondergrond, hoewel de massa's die daarbij betrokken waren, zich daarvan doorgaans niets bewust waren. Natuurlijk verandert dit niets aan het feit, dat de heersende klasse zich daarbij een godsdienst schiep, ja een God schiep, naar haar inzicht. Dat dynastieke belangen daarbij ook vaak een grote rol speelden, is niet alleen juist, maar bevestigt deze opvatting eens te meer.

Steun zoeken.

Opnieuw maken wij een tijdvak in de geschiedenis der mensheid door van geweldige maatschappelijke wijzigingen. Uit de oude kapitalistische wereld onafhankelijk nationale staten met een betrekkelijk vrij ondernemersdom, groeit een zich steeds verder organiserende kapitaalsmacht, geleid vanuit enkele centra. Deze ontwikkeling gaat met enorme schokken gepaard.

Twee verwoestende wereldoorlogen teisterden de mensheid en doen het vrijzinnig-liberale vertrouwen in de evolutiegang teniet. Miljoenen mensen werden vernietigd, andere miljoenen in rouw en ellende gedompeld. Alle vastheid valt weg. Monopolie-kapitalisme en staatskapitalisme bedreigen de mensheid opnieuw met de geweldigste aller oorlogen. Het vrijzinnige optimisme zakt ineen. Waar moet een ideologisch steunpunt worden gezocht? Men zoekt naar gezag om zich aan vast te klampen. Men vindt het in de overheid, in de Staat, in zijn leiders en zijn symbolen. Führers en vorstenhuizen. Men zoekt ook het gezag in de macht van de kerk, of in de macht van Gods woord. Men zoekt het in de eenheid in plaats van in de voorheen geïdealiseerde persoonlijke vrijheid en verscheidenheid. Dat is de zin van het verval van het vrijzinnig-godsdienstige leven. Dit is de oorzaak van terugval naar katholicisme en Protestantse orthodoxie.

Verlof op pag. 4

ORANBOVEN

tiental guldens per avond extra kost en zelfs nog goedkoper is dan de ouderwetse verlichting met vetpotjes. Men voelt het vloekende en tracht derhalve anderen en zichzelf wat diets te maken.

Ja, ja, men kan heel mooie verhalen vertellen spreken over de liefde die in alle lagen van de bevolking voor ons oranjehuis gevoeld wordt. Doch de feiten kan men toch niet wegdeneren en deze zeggen, dat de bouwvakpatroons telegrammen overvloeiende van afhankelijkheid, naar het koninklijk huis zenden. Tegelijkertijd echter voor het merendeel weigeren hun arbeiders op de „nationale“ feestdag vrijaf te geven. Ze kunnen vrijaf krijgen natuurlijk, doch dan moeten zij dan hun vacantebonnen, dus een van hun vrije dagen voor prijsgeven.

„Nationale“ feestdag, doch niet voor het gezin van Van de L. te Rotterdam, bestaande uit man lijdende aan pleuritis, vrouw in verwachting en drie jonge kinderen. Begin Aug. werd dit gezin uit de woning gezet wegens huurschuld van de moed-

waarbij dit gezin inwonend was. Aangeboden werd deze huurschuld voor eigen rekening te nemen, dit werd zonder meer geweigerd. De hoofdbewoner was degene, die de schuld veroorzaakt had en men had met anderen niets te maken. Soc. Zaken en Volkshuisvesting wisten geen andere oplossing, dan de man een plaats in het tehuis voor ouden van dagen aan te bieden, voor de vrouw en de drie kinderen was geen plaats. Geen andere mogelijkheid bleef toen over dan overnachten in de buitenlucht, ergens onder een brug in Rotterdam-Zuid, toegedekt met wat oude lappen. Zo heeft het gezin meerdere dagen doorgebracht, waarna op zoek werd gegaan naar een menswaardig verblijf. Men meende dit gevonden te hebben in een leegstaande noodwink, waartoe de man zich door verbreking toegang had verschaft. Eilaas, de volgende morgen werd het gezin door vier personen van de „sterke“ arm verwijderd. Nu zal dan plaats worden ingeruimd in een der gemeentelijke noodtehuizen.

Oranje boven! Oranje, gehuisvest in een pracht van een paleis te Soestdijk.

In Rotterdam een zieke prolet met zijn zwangere vrouw en drie jonge kinderen overnachtend in de open lucht. Leve de koningin, leve de democratie! We kunnen de lust niet bedwingen eens hartgrondig te vloeken. Doch kameraden, met vloeken alleen komen we er niet. Wij weten het, meerderen zullen bij lezing van het bovenstaande eveneens hartgrondig willen vloeken. Maar zet deze gerechtvaardigde verantwoordiging om in daden. Laten wij met z'n allen er voor zorgen, dat dergelijke toestanden spoedig tot het verleden gaan behoren. Vecht met ons voor de toestandkoming van een nieuwe, betere maatschappij. Nog werken daaraan weinigen, slechts een handjevol, wij weten het. Doch laten die weinigen hun taak begrijpen, de vijand aantasten, daar waar hij het meest trefbaar is, in de bedrijven.

Vormt Uw kernen in de bedrijven, tracht Uw mede-arbeiders van hun eigen kracht te overtuigen. Maakt het duidelijk, dat zij van daaruit alleen hun klassevijand kunnen verslaan, hem treffen in zijn hartader. Helpt mede van daaruit de voorwaarden te scheppen voor de vrije socialistische samenleving.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

SCHEUREN EN GESCHILLEN

De onderhandelingen tussen de voormalige bondgenoten over de onhoudbare posities, die zij tegenover elkander te Berlijn innemen, gaven een ogenblik de indruk, dat de Westerse machten bereid zouden zijn een versluierde financieel-politieke nederlaag te aanvaarden. Zij zouden zich bereid hebben verklaard, de West-Duitse Mark uit Berlijn ten gunste van de Oost-Duitse Mark terug te nemen, indien de blokkade der Russen van Westelijk Berlijn zou worden opgeheven. Daarbij werden nog wel klanken vernomen, dat zij als tegenprestatie van de Russen verlangden, dat zij op die Oost-Mark controle zouden hebben, maar het is duidelijk, dat Rusland hierin niet zou, ja niet kon toestemmen, omdat dit zou betekenen, dat de Westelijke mogendheden financiële controle zouden verkrijgen over het gehele gebied, dat nu eenmaal aan het oppertoezicht van Rusland was „toevertrouwd“.

Er is echter meer reden om te concluderen, dat de heren feitelijk niet tot een compromis konden geraken; dat voor beide tegenstanders het aanvaarden van zo een nederlaag niet mogelijk is. En wij kunnen het ook niet anders zien, dan dat de gevolgen van het aanvaarden van een nederlaag in Berlijn voor elk van de partijen buitengewoon grote nadelige gevolgen kan hebben. De betekenis daarvan zou immers ver uitgaan boven een lokaal geschil over Berlijn. Zij is van grote psychologische betekenis voor de geestelijke inschakeling van de Europese massa's, voor hun gezindheid. Maar meer, ook voor de houding van de regeringen van de sateliet-staten (de ondergeschikte staten) zowel van Rusland, als van Amerika, kan het feit, wie inzake het Berlijnse geschil terug treedt, van grote betekenis zijn. Het zal de lezer duidelijk zijn, dat wanneer dergelijke overwegingen een rol gaan spelen, de politieke verhoudingen buitengewoon gespannen zijn en dat eigenlijk de elkander tegenstrevende partijen zelf de verhoudingen niet meer beheersen.

Wij zijn dan nu, wat de toestand in Berlijn betreft, zover gevorderd, dat beide tegenstanders met exploitatie van de politieke partijen die zij in de hand hebben, de Berlijnse massa's in beweging

brengen. De in meerderheid pro-Westerse gemeenteraad werd in het raadhuis verscheidene malen door z.g. spontane bewegingen der Berlijners, maar met rugsteun van Russische troepen, belegerd. In Oostelijk Berlijn vinden regelmatig grote betogingen plaats, tegen de aanwezigheid van de Westerse bezettingstroepen. Maar in het Westelijke deel van Berlijn valt het omgekeerde te constateren. Het kwam daarbij zover, dat deelnemers aan demonstraties in dit gedeelte, doch woonachtig in de Russische sector, bij hun terugkeer aldaar poogden een Russische vlag neer te halen. Daarna openden de Russische troepen op deze demonstranten het vuur. Maar ook treden herhaaldelijk de bezettende machten openlijk tegen elkaar op met politionele maatregelen. Uit onze dagbladders krijgen wij de indruk, dat daarbij de Russen het meest agressief zijn en hoewel wij de anderen niet willen schoonpraten, komt het ons voor, dat dit hier in het algemeen wel juist is. Na de aanvankelijk door de Westelijke mogendheden gepleegde daad van diepgaande economische agressie bij de invoering van de West-Mark in Westelijk Berlijn, zijn zij uit de aard van de zaak bij deze moeilijke situatie min of meer in het defensief gedrongen.

De gebeurtenissen in Berlijn houden dus, zoals wij opmerkten, ten nauwste verband met de internationale tegenstellingen, in het bijzonder die in geheel Europa. Stellen wij de kwestie van die kant, dan komt het ons voor, dat de agressieve houding der Russen in Berlijn, veroorzaakt wordt door de omstandigheid, dat zij vrijwel overal elders in Europa, hoezeer het soms uiterlijk ook anders lijkt, in het defensief zijn gedrongen.

Het spreekt vanzelf, dat de landen van West- en Midden-Europa, die nog niet in de greep van Rusland zijn geraakt, ondanks alle onderlinge belangen-geschillen, toch één buitengewoon sterke band gevoelen met het hier leidend optredende Amerika. De heersende klassen van die landen immers weten, dat hun „zijn, of niet zijn“ afhangt van de steun die zij van Amerika verkrijgen op economisch en militair gebied. Dat, andersom gezegd, hun betrekkelijke machtsposities terstond eindigen, wanneer zij worden ingescha-

keld in de Russische levensruimte.

Anders is het gesteld met die landen, die onder Russische invloed zijn gekomen. De Oost-Europese staten waren in het algemeen vóór de tweede wereldoorlog economisch in het geheel niet afgestemd op Rusland. Duitsland had van 1933 tot 1940 b.v. op de Balkan grote economische invloed verworven en al was dit voor een groot deel gegaan ten koste van West-Europa met inbegrip van Engeland, toch waren de Balkanlanden nog met vele economische draden aan West-Europa verbonden. Invoer en uitvoer van Polen, Tchecho-Slowakije, Roemenië, Hongarije, Bulgarije en Yoegoslavië, waren met betrekking tot Rusland van hoegenaamd geen betekenis. In de nieuwe verhoudingen heeft Rusland ten dele de plaats van Duitsland ingenomen, maar het heeft lang niet kunnen voldoen aan de behoeften van de betrokken landen. Hun handelsverkeer en hun behoeften bleven ook na de oorlog sterk afhankelijk van de overige wereld. Wij geven ten bewijze daarvoor hieronder enkele cijfers omtrent invoer en uitvoer, uitgedrukt in miljoenen dollars. De cijfers hebben betrekking op het jaar 1946.

Vervolg op pag. 4

VERGADERINGEN.

Voor lezers en genodigden worden in de maand October in

ENSCHEDEN EN ZUTPHEN

bijeenkomsten belegd, waar als onderwerp aan de orde komt: De positie van de Nederlandse arbeidersklasse voor en na de wereldoorlog. De bijeenkomst te Enschede wordt gehouden op Zondag 3 October 's morgens tien uur in hotel „Avion“.

De bijeenkomst te Zutphen vindt plaats op Zaterdag 2 October des avonds half acht in het Volkshuis.

Wij nodigen u allen uit deze bijeenkomsten bij te wonen.

Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie

Het is zeer opvallend, dat de meeste instemming met het nu aanhangig gemaakte wetsontwerp uit het kamp van onze klasse-tegenstanders komt of van hen, die zich daarmede ten nauwste verbonden gevoelen. We schreven reeds, dat de ervaring ons geleerd heeft, in zo'n geval extra voorzichtig te zijn. Wanneer we b.v. van Prof. v. d. Brink lezen, „dat de aanvankelijke instrumenten der arbeidersbeweging moeten worden vervangen, of, liever gezegd, moeten uitgroeien tot nieuwe organisatorische vormen van overleg tussen werknemers en werkgevers“ of van de voorzitter van de K.A.B., A. C. de Bruyn, „het gaat om de bekrooning van de voortgezette actie voor de algehele ontproletarisering van de massa“, dan bekruip ons een kriebelig gevoel. Dan denken we heel sterk aan de heren Seys Inquart, Fischböck, Woudenberg, enz., die een praat van een organisatie helemaal pasklaar voor ons hadden medegebracht. Een organisatie die als twee druppels water op de nu aanhangig gemaakte lijkt. Wanneer wij b.v. in het rapport van de commissie uit het N.V.V. lezen: „het is niet gewenst dat de vergaderingen van het bestuur van de bedrijfs- en productschappen openbaar zijn“, kan hier

Niet in een nationale collectebus

Maar,

voor SPARTACUS OP DE VESUVIUS

Adres: JAC. RIJKEMA
STORTENBEKERSTRAAT 7 — DEN HAAG

Wereldcongres der Kerken. Vervolg van pag. 3
doxie. Men zoekt het in een wereldverbond van kerken. Dit is de eerste oorzaak van de Oecumenische kerkcongressen.

Tegen het Communisme.
Maar de wereldlijke en geestelijke machthebbers wensden deze onrust, dit dekking zoeken, te gebruiken voor hun doeleinden. De katholieke leiders verklaren: het is schoon als ge de eenheid der gelovigen wilt; maar de Heilige Roomse Kerk is daarvoor het tehuis; ge zijt slechts afgedwaalden van de apostolische kerk, door Jezus Christus gesticht. Wij kunnen deze kerk niet prijsgeven. Gij kunt slechts tot ons komen.

Een van de Amerikaanse afgevaardigden, de heer Dulles, is tevens een-vooraanstaand Amerikaans politicus, die zijn sporen op internationaal terrein heeft verdiend en straks mogelijk minister van buitenlandse zaken van Amerika wordt. Hij en zijn landgenoot Taft hebben niet tevergeefs hun invloed aangewend om het congres front te doen maken tegen het Russische „communisme“.

In een van zijn redevoeringen, doorspekt met woorden als „mensenrechten“, „morele krachten“, „broederlijke“ enz., betoogde hij, dat de spanningen in de politieke wereld op een uiterst gevaarlijke manier toenemen. In de Westerse democratiën is de rechtspraak onafhankelijk en wordt de vrijheid van de individuele mens ge-eerbiedigd. Dat is in Rusland anders. Het Sowjet-régime is niet op vrede of vreedzame middelen gericht. (Dat 29% van het totale Amerikaanse budget voor defensie werd bestemd, vertelde hij er niet bij). Door Taft, president van de federale Raad van Kerken in Amerika werd tegen het einde van het congres nog een amendement ingediend, waarin het communisme werd verworpen, welk amendement werd aangenomen. Wel houdt het in, dat de Christelijke kerken zich evenzeer keren tegen de leer van het zich volkomen zelf-regulerende, ongebreidelde kapitalisme, doch waar dat nergens meer bestaat, ook in het Amerika der monopolies niet meer, is dit laatste een strijd tegen windmolens. Waar deze passage klaarblijkelijk ook is opgenomen in de „Boodschap tot alle Christenen in de wereld“, neemt het congres daardoor kennelijk plaats in het Westerse front. Daarmede wordt tevens begrijpelijk, dat de Russische kerken geen toestemming konden krijgen van de Russische regering, om aan dit „wereldcongres der kerken“ deel te nemen.

Uitkomst en vertrouwen.

Wanneer wij dit alles, zo betrekkelijk oppervlakkig, omdat dat in één artikel niet anders mogelijk is, onder het oog zien, dan rijst ook voor ons de vraag: waar ligt de uitkomst voor de mens? Natuurlijk, zij is niet te zoeken in het ondergaande vrijzinnig-liberalisme, zij is niet te zoeken in een terugval tot de protestantse orthodoxie, noch in de katholieke kerk, of in een algemene wereldorganisatie der kerken in het Westerse front. Ook Karl Barth's beschouwing, dat wij in nood en leed alleen maar vertrouwen kunnen hebben in het bestaan van Gods Heilsplan, dat uitgevoerd wordt, hoe wij het als mensen ook ervaren, geeft geen uitkomst.

Waar ligt de uitkomst voor de mens? Zij ligt niet in het vertrouwen op en geloven in de macht van anderen. Zij ligt in de erkenning, dat het maatschappelijke leven krachtens de voortdurende ontwikkeling der productiekrachten blijvend aan verandering onderhevig is. Dat die veranderingen bewerkstelligd moeten worden, door de worsteling der klasse in de samenleving. De uitgebuiten van nu, de ellendigen, zullen zichzelf een nieuwe orde moeten veroveren. Een nieuwe internationale orde, die gebaseerd is op het eigen, gemeenschappelijk bezit der productiemiddelen. Ook daarvoor is een nieuwe organisatie nodig, de wereldorganisatie der werkende massa. Ook daarvoor is vertrouwen nodig, n.l. vertrouwen in eigen kunnen.

(Wordt vervolgd).

Om de dingen des vleses. Vervolg van pag. 1
gen dat geen enkele slager vlees heeft. En onder deze omstandigheden heeft de regering het vleesrantsoen drastisch verminderd, mede omdat zij geen deviezen beschikbaar stelt voor buitenlands vlees. Hopende dat de nieuwe regeringspolitiek toch zal uitdraaien op een opheffing van de distributie, hebben boeren nog minder neiging af te leveren tegen distributieprijzen. Zij speculeren op de dan komende prijsverhoging.

Ieder begrijpt, dat als je een slagertzaak hebt en d'r valt niets te verkopen, dat je dan op het laatst wanhopig wordt, en als het met al die slagertijen hetzelfde liedje is, dan moet er actie komen.

Er zijn slagertbonden. Die bonden worden bestuurd door bondsbestuurders. Wij vermoeden, dat er ook onder deze zullen zijn met vette bodies en glimmende wagens. Gezel, de vaardige schrijver van de Volkskrant, moet maar eens gaan kijken, als er in Utrecht weer een bijeenkomst is van Vakverenigingsleiders. Die zien er over het algemeen niet zo toringachtig uit.

Die bestuurders zitten alsmat te besturen en ondertussen worden de leden van de bonden ontevreden. Niets bijzonders. Net als bij de mensen van de tram in Den Haag.

Nu komt er verzet tegen de regering in Den Haag, maar dat gaat tegelijkertijd tegen de leiding van de vakbonden. Net als bij een arbeiders-vakorganisatie.

Het slagertverzet uitte zich het eerst in Overijsel. De actie, die naar voren kwam bij de Algemene Nederlandse Slagertbond op een vergadering te Deventer wordt als min of meer „wild“ beschouwd en het hoofdbestuur van genoemde bond moet er niets van hebben. Is er bij de arbeiders sprake van een „wilde“ activiteit, dan wordt alles, wat partij en vakbeweging is, woest, maar dat kan men zich ten opzichte van deze burgers niet veroorloven. Men mag dan al van binnen des duivels zijn, naar buiten komt daarvan weinig tot uiting.

De R.K. Slagertpatroonsvereniging „St. Nicolaas“ laat een vertegenwoordiger van deze wilde beweging, die nota bene in het bestuur zit van een afdeling van de „Algemene“, in hun ogen socialistische Bond, als mede-promotor van hun protestvergadering in Den Bosch optreden.

Stel je voor, dat een afgevaardigde van een wilde arbeidersbeweging een vergadering zou helpen beleggen van een Katholieke vakbeweging en daar dan, evenals slager Veldman, „van onder op“ het voor de politieke Katholieken zo dierbare troetelkind „de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie“ zou becritiseren!

Tenslotte is ook in deze slagertactie hetzelfde opmerkelijke verschijnsel te constateren als bij z.g. wilde acties der arbeiders, n.l. dat de slagert in hun „wilde actie“ de officiële organisaties willen gebruiken om hun verweer in de juiste banen te leiden. De motie die door de slagert werd aangenomen zal „als richtsnoer en opdracht ter hand worden gesteld aan het Hoofdbestuur, terwijl een afschrift zal worden gezonden aan de Minister“.